

JUDr. JAN KNĚŽÍNEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 28. ledna 2019
Č.j. MSP-8/2019-OSV-SP/2
Počet listů: 2
Přílohy: 0

Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

dne 29. 11. 2018 jsem obdržel Vaše závěrečné stanovisko sp. zn. 4292/2015/VOP/JHO ve věci naplňování Evidence soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů. K Vaším návrhům týkajícím se zveřejňování soudních rozhodnutí jsem se ve stanovené lhůtě vyjádřil svým přípisem č. j. MSP-599/2018-OOJ-SO/11.

Zaslané stanovisko obsahuje rovněž část, v níž Ministerstvu spravedlnosti ČR navrhuje, aby dočasně zohlednilo současné potíže, k nimž při zveřejňování soudních rozhodnutí dochází, a to změnou interních normativních aktů upravujících poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“). K těmto návrhům mi dovoluji uvést následující.

Ve svém stanovisku v první řadě navrhuje, aby Ministerstvo spravedlnosti ČR doplnilo do své instrukce, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle InfZ (instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14. 7. 2011 č. j. 286/2011-OT-OSV) výslovné ustanovení, z něhož by vyplývalo, že za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se nepovažují úpravy textů soudních rozhodnutí před jejich poskytnutím žadateli spojené s anonymizací, případně s odstraněním dalších údajů, které nemohou být žadateli poskytnuty.

Po zralé úvaze jsem dospěl k závěru, že tomuto Vašemu návrhu vyhovět nemohu. Vede mě k tomu především zkušenost, kterou Ministerstvo spravedlnosti ČR jako povinný subjekt a nadřízený správní orgán získalo v rámci své úřední činnosti. Je totiž třeba si uvědomit, že poskytování soudních rozhodnutí (například na základě žádosti o informace podané dle InfZ) je nerozlučně spjato s jejich anonymizací, k níž proto budou povinné subjekty přistupovat pravidelně, aniž by se jednalo o nestandardní postup.

Dotázaný povinný subjekt (soud) musí tudíž tuto činnost vykonat v zásadě vždy, kdy jsou předmětem žádosti o informace jakákoliv jím či jiným soudem vydaná rozhodnutí. Současně je třeba mít na paměti, že právě v důsledku takové činnosti může být poskytnutí byť několika málo rozsudků či jednoho rozsáhlého rozsudku podmíněno mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací.

Ochrany chráněných informací, jakými jsou osobní údaje, informace o soukromí, zdravotním stavu apod., přitom nelze v zásadě dosáhnout jiným způsobem než jejich znečitelněním v textu poskytovaného soudního rozhodnutí. Takový postup ostatně odpovídá zásadám minimalizace a selekce vtěleným do ustanovení § 12 InfZ.

Popsaný právní názor přitom nevychází pouze ze správní praxe Ministerstva spravedlnosti ČR, nýbrž byl opakovaně potvrzen v judikatuře správních soudů. Zde si dovoluji odkázat v první řadě na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014 č. j. 5 As 76/2014-23 týkající se úhrady nákladů spojených s anonymizací poskytovaných informací. Nejvyšší správní soud v něm uvedl, že „*je však třeba si uvědomit, že v daném případě nebyla ve skutečnosti požadována úhrada ‚za anonymizaci‘ daných rozhodnutí, jak tuto úhradu nepřesně označil žalovaný, ale v souladu s § 17 odst. 1 větou druhou zákona o svobodném přístupu k informacím a s § 7 nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, i v souladu s tím, jak uvedenou argumentaci žalovaného korigovalo Ministerstvo spravedlnosti ve svém rozhodnutí o stížnosti, spíše úhrada za vyhledání ve všech požadovaných rozhodnutích případných informací, které nelze podle § 7, § 8a, § 9, § 10 a § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím poskytnout*“.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále uvedl, že přítomnost chráněných údajů nelze v žádném ze soudních rozhodnutí předem vyloučit a že je tedy v každém případě třeba tato rozhodnutí důkladně projít (pročíst) a identifikovat ty případné údaje, které poskytnuty být nemohou a které tedy mají být v poskytnutých kopiích anonymizovány, respektive znečitelněny. Tuto činnost, která může být v případě delších soudních rozhodnutí čítajících desítky stran značně časově náročná, tudíž musí pracovníci povinného subjektu vykonat v každém případě, a to i tehdy, pokud nakonec po kontrole požadovaných soudních rozhodnutí vyjde najevo, že žádné takové údaje, které by měly být znečitelněny, neobsahují.

Podobně Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 13. 10. 2004 č. j. 6 A 83/2001-39 dospěl k závěru, že do nákladů za vyhledání informace je třeba započítat také náklady spojené se zpracováním informace, neboť pouhé vyhledání informace bez jejího přenosu např. v písemné podobě na žadatele by pro žadatele nemělo žádný praktický význam. S ohledem na uvedené proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o přípustnosti extenzivního výkladu ustanovení § 17 InfZ.

Konečně v rozsudku ze dne 27. 2. 2014 č. j. 7 As 20/2013-21 Nejvyšší správní soud připustil, že v případech, kdy poskytnutí informace bez chráněných osobních údajů nepředstavuje pro povinný subjekt pouze jednoduchou operaci, umožňuje InfZ, aby od žadatele o poskytnutí informace žádal úhradu nákladů spojených s vyřízením žádosti. Pořízení kopie je přitom třeba vykládat jako pořízení kopie včetně anonymizace.

Samotný pojem „mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací“ byl rovněž předmětem soudního přezkumu. Nejvyšší správní soud tak ve svém rozsudku ze dne 21. 6. 2016 č. j. 6 As 326/2016-32 konstatoval, že pojem „mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací“ je neurčitým právním pojmem. V tomto ohledu je proto na správním orgánu jako povinném subjektu, aby v kontextu konkrétních skutkových okolností posoudil, zda skutkový stav lze podřadit pod obsah neurčitého právního pojmu či nikoli, a to v souladu s účelem § 17 InfZ.

Pokud tedy povinný subjekt žádá úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, musí odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání a nejde o vyhledávání běžné. V písemném oznámení o požadované úhradě musí povinný subjekt uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, a současně musí náležitě odůvodnit, v čem mimořádná rozsáhlost vyhledávání spočívala.

Je tudíž zřejmé, že každý dotázaný povinný subjekt je vázán poměrně přísnými pravidly, která zaručují, že institut úhrady nákladů spojených s vyřizováním žádostí o informace nebude povinnými subjekty zneužíván, respektive že bude podléhat kontrole jak v rámci správního řízení, tak případné kontrole soudní. Jestliže tedy naplnění pojmu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací závisí na konkrétních podmínkách panujících u konkrétního povinného subjektu a současně též na množství požadovaných informací či jejich povaze (stov. například rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016 č. j. 5 As 35/2016 – 25),

příčemž ochrana žadatelových práv je zachována prostřednictvím institutu stížnosti dle § 16a InfZ, považuji za velmi nerozumné a příčící se výše zmíněné ustálené judikatuře, aby Ministerstvo spravedlnosti ČR interním normativním aktem soudy v roli povinných subjektů připravilo o zákonnou možnost požadovat od žadatelů v odůvodněných případech úhradu mnohdy značných nákladů, které jim v souvislosti s vyřizováním žádostí o informace vznikají.

Ve svém stanovisku dále navrhuje, aby Ministerstvo spravedlnosti ČR ve své instrukci, kterou se provádějí některá ustanovení InfZ (instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 24. 7. 2009 č. j. 13/2008-SOSV-SP) stanovilo soudům povinnost zpřístupnit všechna soudní rozhodnutí poskytnutá na základě individuálních žádostí o informace jednotlivým žadatelům do 15 dnů rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup v elektronické Evidenci soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů, a to bez časového omezení.

Zde mi dovolu odkázat na mou již výše zmíněnou odpověď č. j. MSP-599/2018-OOJ-SO/11, v níž jsem se k otázce povinnosti zveřejňovat soudní rozhodnutí již vyjádřil. Mohu tedy zopakovat, že zcela souhlasím s Vaším názorem, podle něhož by povinnost soudů zveřejňovat rozhodnutí měla být upravena zákonem. Vámi předložený návrh tedy nepovažuji za systémové řešení, neboť by tato povinnost byla parciálně upravena vnitřním předpisem a týkala by se pouze v zásadě náhodné předem nedefinované výšeče soudních rozhodnutí (tj. pouze těch rozhodnutí, která se stanou předmětem žádosti o informace). Povinnost všech povinných subjektů zveřejňovat informace poskytnuté na žádost rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup je přitom stanovena v § 5 odst. 3 InfZ, z čehož vyplývá, že tyto informace by měly být již nyní standardně dostupné na webových stránkách jednotlivých soudů, aniž by bylo třeba takovou povinnost duplikovat prostřednictvím interního normativního aktu.

Vážená paní veřejná ochránkyně práv, pevně věřím, že mé stanovisko přijmete s pochopením. Současně mi dovolu Vás ujistit, že cíle, které ve svých zjištěních popisujete, společně sdílíme, neboť i já jsem přesvědčen, že otevřená justice je nezbytným předpokladem každého demokratického státu. Předmětem odborné diskuse tak je pouze otázka volby vhodných nástrojů, které umožní skutečně efektivní dosažení těchto cílů.

S pozdravem

**Vážená paní
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv
Údolní 39
602 00 Brno**